Den Europæiske Unions
Tidende

DA
C-udgaven

C/2024/7056

4.12.2024

Det Europæiske Regionsudvalgs resolution — Resolution om regionernes og byernes tilstand i EU og de politiske retningslinjer for Europa-Kommissionen 2024-2029

(C/2024/7056)

DET EUROPÆISKE REGIONSUDVALG HENVISER TIL:

— EU's årlige rapport for 2024 om regionernes og byernes tilstand, som giver de politiske beslutningstagere på europæisk, nationalt, regionalt og lokalt plan dokumentation og centrale anbefalinger om de mest presserende udfordringer, der skal tackles i EU's valgperiode 2024-2029,

— Monserklæringen, der blev vedtaget på det 10. europæiske topmøde for regioner og byer den 19. marts 2024, »Regioner og byer kan skabe en stærkere, mere retfærdig og mere modstandsdygtig fremtid for Europa«,

— resultaterne af valget til Europa-Parlamentet den 6.-9. juni 2024,

— den strategiske dagsorden for 2024 vedtaget af Det Europæiske Råd den 27. juni 2024,

— de politiske retningslinjer for 2024-29, som blev fremlagt af den tiltrædende formand for Europa-Kommissionen den 18. juli 2024,

— den fornyede samarbejdsprotokol mellem Europa-Kommissionen og Det Europæiske Regionsudvalg af 4. april 2024, særlig artikel 3, hvoraf det fremgår, at RU bidrager i form af en resolution om sine centrale holdninger til Kommissionens arbejdsprogram for det kommende år,

OG TIL, at følgende centrale elementer fremhæves i EU's årlige rapport for 2024 om regionernes og byernes tilstand:

— Borgernes tillid til de regionale og lokale myndigheder nåede i 2024 sit højeste niveau med 60 %, hvilket er højere end alle andre myndighedsniveauer.

— Regioner og byer er ansvarlige for at gennemføre op til 70 % af EU-lovgivningen og står for 50 % af de offentlige investeringer og 30 % af de offentlige udgifter. De gennemfører desuden op til 70 % af foranstaltningerne til modvirkning af klimaændringerne og 90 % af klimatilpasningsforanstaltningerne.

— Virkningerne af klimaændringerne vil være asymmetriske, og omkostningerne til klimatilpasning vil stige til 120 mia. EUR ved en temperaturstigning på 2 °C og 200 mia. EUR om året ved en stigning på 3-4 °C. 70 % af EU's befolkning oplever sæsonbestemt vandstress, og 30 % bor i områder, der lider permanent.

— Gennemførelsen af den europæiske grønne pagt vil kræve yderligere investeringer på 130 mia. EUR om året i miljøbeskyttelse og på 350 mia. EUR om året for at få bragt drivhusgasudledningen ned med 55 % frem mod 2030. Regioner med energiintensive industrier vil have brug for massive investeringer for at nedbringe drivhusgasudledningen fra tunge industrier, som tegner sig for 45 % af den samlede udledning, og for at reducere energiomkostningerne.

— Som fremhævet i Draghirapporten om *fremtiden for den europæiske konkurrenceevne* vil der være behov for innovative investeringer – herunder i offentlige tjenester såsom uddannelse, sundhed, boliger og sociale tjenester – samt institutionelle reformer, for at der med en europæisk aftale om ren industri kan opnås konkurrencedygtige industrier og kvalitetsjob.

— De demografiske ændringer udfordrer modstandsdygtigheden i EU's socioøkonomiske struktur, idet de europæiske regioner forventer, at der vil være 17 millioner færre mennesker i den erhvervsaktive alder i 2040 sammenlignet med 2023, ligesom det er stadig vanskeligere for mange regioner at tiltrække og fastholde talenter.

— Især er landdistrikterne hårdt ramt med et befolkningstal, der falder med ca. 1 million mennesker hvert år, og 800 bedrifter, der forsvinder hver dag, med deraf følgende opgivelse af jord og øget risiko for brande.

— Samhørighedspolitikken er EU's vigtigste investeringspolitik og tegner sig for 13 % af de samlede offentlige investeringer i EU. De nuværende programmer har til formål at udbetale næsten 378 mia. EUR i investeringer på tværs af sektorer, herunder erhvervsstøtte, jobskabelse og energieffektiviseringer og samtidig skabe 1,3 millioner arbejdspladser og øge EU's BNP med 0,5 %.

Europas bæredygtige velstand og konkurrenceevne

1. Det Europæiske Regionsudvalg er enig i, at bedre lovgivning er afgørende for at styrke vores Unions konkurrenceevne og velstand. Udvalget understreger, at aktiv nærhed og fuld inddragelse af de lokale og regionale myndigheder sikrer den nødvendige demokratiske repræsentation og erfaring til at forbedre EU's lovgivningsmæssige rammer;

2. støtter forslagene i Draghirapporten om fremtiden for den europæiske konkurrenceevne om at anvende nærhedsprincippet på en mere intelligent og aktiv måde, således at den reguleringsmæssige byrde for EU-virksomheder og offentlige myndigheder mindskes på visse områder, og styringen på EU-niveau styrkes på andre områder. Dette indebærer endvidere et behov for at styrke den administrative kapacitet på nationalt, regionalt og lokalt plan;

3. mener af hensyn til hensigtsmæssig aktiv nærhed, at indvirkningen i områder omfattet af artikel 174 i TEUF systematisk bør vurderes, når EU-lovgivningen analyseres som led i territoriale konsekvensanalyser;

4. opfordrer til, at der i den nye interinstitutionelle aftale om forenkling og bedre lovgivning på så følsomme områder som f.eks. den fælles landbrugspolitik tages hensyn til, at EU's lovgivningsproces og forvaltning har flere niveauer. Udvalget ønsker at blive aktivt inddraget i forhandlingerne om den nye aftale og i dens gennemførelse;

5. efterlyser en væsentlig forbedring af betingelserne for at drive virksomhed i EU. Kontrol af konkurrenceevnen og SMV-test kan bidrage til at mindske den reguleringsmæssige byrde for SMV'er;

6. mener, at regionerne bør spille en større rolle i gennemførelsen af EU-politikkerne for digital omstilling. Regionale myndigheder bør sikres større adgang til beslutningsprocesserne i forbindelse med digitale infrastrukturprojekter, så de bliver i stand til at tilpasse politikkerne til de lokale behov og sikre, at den digitale omstilling bliver retfærdig for både byer og landdistrikter;

7. bakker kraftigt op om målet om at øge investeringerne for at finansiere den grønne og den digitale omstilling og opfylde de efterfølgende arbejdsmarkeds- og færdighedsbehov. Mobiliseringen af private ressourcer skal være bedre;

8. understreger, at det er vigtigt at holde fast i ambitionerne i den europæiske grønne pagt, og fremhæver, at dette skal gå hånd i hånd med økonomisk konkurrenceevne. Udvalget støtter en fremskyndelse af omstillingen til ren, pålidelig og prismæssigt overkommelig energi, herunder ved at oprette regionale og lokale kvikskranker for at bistå husholdninger, landbrugsbedrifter og SMV'er under omstillingen. Derudover bør de regionale myndigheder gives større beslutningskompetence og adgang til direkte finansiering af vedvarende energiprojekter, der sikrer lokal tilpasning til specifikke territoriale behov. En fleksibel reguleringsramme vil give regionerne større muligheder for at føre an i den grønne omstilling;

9. minder EU's ledere om, at regioner og byer kun kan trives inden for et velfungerende indre marked, der skaber grundlag for innovation gennem fair konkurrence, og at dette også afhænger af, at der er uhindret fri bevægelighed uden indre grænser i Schengenområdet. Udvalget opfordrer den nye Kommission til at trække på de seneste rapporter fra Enrico Letta og Mario Draghi og foreslå foranstaltninger, der uddyber det indre marked og dermed styrker EU's konkurrenceevne under den grønne og den digitale omstilling og sikrer, at omstillingerne bliver retfærdige for alle EU's regioner;

10. påpeger, at støtte til grænseoverskridende bevægelser, tjenesteydelser og infrastrukturprojekter i det indre marked er en hjørnesten for vækst og konkurrenceevne, hvilket også betyder, at der er behov for at øge budgettet til det europæiske territoriale samarbejde i fremtiden. Især bør det prioriteres at færdiggøre de vigtige TEN-T-korridorer og -projekter, som er af stor betydning for regionernes økonomiske udvikling og for at realisere den grønne omstilling;

11. glæder sig over den bebudede retsakt om cirkulær økonomi, hvis formål er at skabe efterspørgsel efter sekundære kritiske råstoffer og et indre marked for affald. Udvalget opfordrer til, at regioner og byer inddrages fuldt ud, navnlig gennem offentlige udbud og deres rolle i forbindelse med affaldsreduktion, affaldshåndtering, styrkelse af lokale virksomheder og fremme af adfærdsændringer;

12. opfordrer til en hurtig fuldførelse af den europæiske sundhedsunion med henblik på at fremme grænseoverskridende samarbejde om sundhedsydelser. Udvalget gentager sin opfordring til stresstest af sundhedssystemer, herunder beredskabs- og forebyggelsesplanen for grænseregioner;

13. opfordrer til, at der oprettes en fuldt integreret og sammenkoblet europæisk energiunion for at øge EU's adgang til ren og pålidelig energi til overkommelige priser, reducere energiforbruget, reagere bedre på lokale behov og sikre overkommelige priser for borgere og virksomheder;

14. fremhæver behovet for at lette gennemførelsen og væksten af grænseoverskridende offentlige tjenester på centrale områder såsom interoperabilitet og elektroniske dokumenttjenester samt interregionalt samarbejde, benchlearning og dataudveksling med henblik på e-forvaltning;

15. er enig i Kommissionens fokus på sikker og pålidelig kunstig intelligens (AI) baseret på en klar ramme af etiske krav og opfordrer til, at byer og regioner inddrages fuldt ud i anvendelsen heraf. Udvalget fremhæver behovet for at tackle konsekvenserne af en eventuel »AI-kløft«.

Europæisk forsvar og sikkerhed

16. Det Europæiske Regionsudvalg støtter oprettelsen af et europæisk indre marked for forsvarsmateriel, da forsvarsindustrien spiller en væsentlig rolle for den økonomiske udvikling i visse europæiske regioner;

17. påpeger, at modstandsdygtig transportinfrastruktur er afgørende for sikkerhed og forsvar. Udvalget opfordrer til en stærk politisk og finansiel forpligtelse til at fjerne manglende grænseoverskridende forbindelser på europæisk, nationalt og regionalt plan, så dobbelt anvendelse af det transeuropæiske transportnet (TEN-T) til civile og militære formål også bliver mulig;

18. støtter forslaget om en europæisk strategi for den indre sikkerhed. Udvalget fremhæver, at regioner og byer er centrale aktører, der kæder EU-lovgivningen sammen med lokale og nationale sikkerhedspolitikker, herunder foranstaltninger til bekæmpelse af organiseret kriminalitet, narkotika- og menneskehandel og andre sikkerhedstrusler.

Støtte til mennesker og styrkelse af vores socioøkonomiske model

19. Det Europæiske Regionsudvalg mener, at en styrket og forbedret samhørighedspolitik efter 2027, der er tilgængelig for alle regioner, er af afgørende betydning for at hjælpe Europas byer og regioner med at håndtere de grønne, digitale og demografiske forandringer, således at ingen lades i stikken, og EU's konkurrenceevne sikres;

20. efterlyser en enklere, mere fokuseret og mere synlig samhørighedspolitik og afviser på det kraftigste ethvert forsøg på at centralisere den. De lokale og regionale myndigheders deltagelse i udformningen og gennemførelsen af politikker er afgørende for at nå målene om social, økonomisk og territorial samhørighed. De etablerede principper for delt forvaltning, flerniveaustyring, partnerskab og en regional hhv. stedbaseret tilgang skal derfor være retningsgivende for samhørighedspolitikken efter 2027;

21. opfordrer til, at der følges op på målene for Fonden for Retfærdig Omstilling i den fremtidige samhørighedspolitik inden for FFR efter 2027. Udvalget bemærker, at en vellykket retfærdig omstilling kræver en territorialt følsom tilgang baseret på partnerskab med behørig hensyntagen til de regionale industrielle økosystemer;

22. fremhæver bilsektorens betydning for EU's økonomi, da den skaber beskæftigelse til 13,8 millioner europæere og tegner sig for 7 % af EU's BNP, og efterlyser en omfattende strategi for en retfærdig og bæredygtig omstilling af bilregioner, kulregioner og de regioner, som er afhængige af andre energiintensive sektorer, idet de fortsat vil have behov for EU-støtte for at realisere omstillingen. Udvalget bemærker, at forskellige produktions- og markedsdrevne udfordringer kan gøre det svært for de europæiske bilproducenter at nå de skrappere mål for CO_2-udledningen fra deres bilparker, som træder i kraft i 2026, og udvalget opfordrer Kommissionen til at overveje en mere gradvis fremgangsmåde og på et tidligere tidspunkt, stadig i 2025, at revidere den relevante lovgivning for at give de europæiske bilproducenter tilstrækkelig tid til at omstille sig. Udvalget fremhæver samtidig betydningen af en bæredygtig transportinfrastruktur og mener, at den mere klimavenlige mobilitet generelt bør styrkes;

23. understreger, at de lokale og regionale myndigheder ofte leverer vigtige mobilitets- og transporttjenester, der forbinder alle områder, og sikrer dermed, at byområder, randområder og landdistrikter har lige adgang til det indre marked, ligesom de tilbyder økonomisk overkommelige og bæredygtige mobilitetsløsninger;

24. understreger, at turistbranchen er en vigtig økonomisk aktivitet i Den Europæiske Union, idet den tegner sig for 10 % af BNP og har betydelig indflydelse på den økonomiske vækst, beskæftigelsen og den sociale udvikling. Turismen skal omstille sig til bæredygtighed, hvilket kræver en støttestrategi fra Den Europæiske Unions side;

25. bemærker det fornyede politiske engagement i den europæiske søjle for sociale rettigheder og fremme af ligestilling samt løfterne om at tackle spørgsmålet om energieffektivitet og overkommelige boligpriser gennem handlingsplanen for overkommelige energipriser og den foreslåede europæiske investeringsplan for økonomisk overkommelige og bæredygtige boliger;

26. understreger, at demografiske ændringer, affolkning, overbefolkning, aldring og hjerneflugt skal tackles gennem en række offentlige politikker, der understøtter »retten til at blive« ved at fastholde talenter og tiltrække kvalificeret arbejdskraft. Udvalget støtter initiativer for at skabe flere lovlige migrationsveje som en af løsningerne på at imødekomme lokalsamfundenes behov for færdigheder. Udvalget opfordrer til detaljerede og omfattende strategier og tilstrækkelige ressourcer til inklusion og integration af migranter i de europæiske samfund;

27. efterlyser øget støtte til udvikling af borgernes digitale færdigheder og økonomisk støtte til byers og regioners digitalisering af offentlige tjenester for at bevare den lige adgang for borgerne til nye værktøjer til økonomisk udvikling og social inklusion;

28. efterlyser med henblik på at sikre økonomisk overkommelige og bæredygtige boliger en forenkling af de administrative procedurer for at tilgå EU-støtte til energirenovering.

Opretholdelse af vores livskvalitet: fødevaresikkerhed, vand og natur

29. Det Europæiske Regionsudvalg påpeger, at byer og regioner er vigtige partnere, når det gælder fremme af sunde og bæredygtige fødevaresystemer, og gentager sin opfordring til, at rammelovgivningen om bæredygtige fødevaresystemer offentliggøres uden yderligere forsinkelse;

30. glæder sig over tilsagnet om at støtte familielandbrug og generationsskifte, belønne landbrugere for at bevare biodiversiteten og de naturlige økosystemer, styrke landbrugernes konkurrenceevne og beskytte dem mod illoyal handelspraksis. Rimelige indkomster til landbrugerne er afgørende for at bremse affolkningen af landdistrikterne og opgivelsen af jord og sikre levende og attraktive landdistrikter samt nå målene i 2030-dagsordenen. Især bør der være fokus på landbrugsregioner, der står over for helt særlige udfordringer som følge af vandknaphed og klimaændringer, med målrettet støtte til forskning i tørkeresistente afgrøder og effektive kunstvandingsteknologier;

31. mener, at budgetterne til EGFL- og ELFUL-landbrugsfondene bør forhøjes i den næste finansielle ramme som led i den fremtidige reform af den fælles landbrugspolitik. Det vil ligeledes være nødvendigt at afskaffe den sociale konditionalitet inden for den fælles landbrugspolitik, lempe og forenkle betingelserne for god landbrugs- og miljømæssig stand (GLM-normerne) og fjerne bioordningerne, som tegner sig for 23 % af midlerne under den fælles landbrugspolitiks første søjle, og medtage dette beløb i den direkte støtte uden at indføre yderligere krav til støtteberettigelse;

32. opfordrer regionerne til at spille en større rolle i forvaltningen af den fremtidige fælles landbrugspolitik i overensstemmelse med de konkrete territoriale og sektorspecifikke karakteristika med henblik på at indføre politikker og støtte, som er tilpasset de enkelte områder;

33. slår til lyd for, at den bebudede pagt om fiskeri og hav anvendes til at forbedre gennemførelsen af den fælles fiskeripolitik og til i højere grad at inddrage regionerne i bevarelsen og forvaltningen af havressourcer, fiskeri og akvakultur;

34. understreger den blå økonomis rolle i at håndtere udfordringer som klimaændringer, dekarbonisering og konkurrenceevne og glæder sig over Kommissionens hensigt om at udarbejde en maritim industristrategi og en EU-havnestrategi;

35. glæder sig over den bebudede europæiske strategi for vandresiliens og beder om øget støtte til regioner og byer med henblik på at tackle vandknaphed og -sikkerhed, håndtere skadelige oversvømmelser og genoprette naturlige vandkredsløb i overensstemmelse med den lokale geografi, klimaet og den socioøkonomiske struktur;

36. opfordrer til, at der medtages en resultattavle for sårbarhed i den fremtidige samhørighedspolitik, da regionerne ikke har samme behov, når det gælder tilpasningen til klimaændringernes indvirkning på de naturlige og bebyggede aktiver, de økonomiske aktiviteter, borgernes sundhed og det sociale liv, som det er tilfældet i regioner, der lider af alvorlige naturbetingede eller demografiske ulemper af permanent art, jf. artikel 174 i TEUF.

Beskyttelse af vores demokrati og opretholdelse af vores værdier

37. Det Europæiske Regionsudvalg udtrykker sin støtte til bestræbelserne på at opnå ligestilling for alle og tilbyder sit bidrag til en ny ligestillingsstrategi. Udvalget gentager sit tilsagn om at fremme det europæiske demokrati yderligere på græsrodsniveau, herunder gennem dialog med unge. Udvalget opfordrer til et tættere samarbejde med Kommissionen om tilrettelæggelsen af lokale dialoger med borgerne, herunder gennem det europæiske netværk af regional- og lokalpolitikere og netværket af unge folkevalgte politikere;

38. fremhæver den centrale rolle, som regioner og byer spiller med hensyn til at opretholde og overvåge retsstatsprincippet som en central søjle i det lokale og nationale demokrati, som Den Europæiske Union bygger på, og som garanterer stabilitet for medlemsstaterne og lighed for EU-borgerne;

39. ønsker at blive tæt inddraget i det foreslåede europæiske demokratiskjold, eftersom regioner og byer kan bidrage til at opdage og proaktivt bekæmpe desinformation og informationsmanipulation.

Et globalt Europa

40. Det Europæiske Regionsudvalg understreger sin urokkelige støtte til Ukraine og dets lokale og regionale myndigheder, navnlig gennem den europæiske alliance af byer og regioner for genopbygning af Ukraine;

41. understreger, at udvidelse er en katalysator for reformer og fortsat skal være meritbaseret. EU skal støtte de regionale og lokale myndighedsniveauer i at styrke demokratiet, retsstatsprincippet, respekten for menneskerettighederne, decentraliseringen og bekæmpelsen af korruption, herunder gennem RU's blandede rådgivende udvalg og arbejdsgrupper. Udvalget beder om, at der afsættes tilstrækkelige EU-midler til at forberede udvidelseslandene på de nødvendige reformer hen imod tiltrædelse af EU, navnlig med fokus på kapacitetsopbygning og peer-to-peer-læring for lokale og regionale myndigheder;

42. fremhæver behovet for at styrke den territoriale dimension af Euro-Middelhavssamarbejdet, herunder gennem Den Regionale og Lokale Euro-Middelhavsforsamling (ARLEM);

43. vil fortsat fremme regionernes og byernes globale rolle i klima- og biodiversitetspolitikker gennem subnationale klimadiplomatiske tiltag og i de relevante FN-organer og -rammer.

Fælles resultater og forberedelse af vores Union på fremtiden

44. Det Europæiske Regionsudvalg understreger behovet for at tilpasse EU's forvaltningsstrukturer og -processer for at kunne imødegå de fremtidige udfordringer, ikke mindst udsigten til en kommende udvidelse, og styrke EU's konkurrenceevne. Udvalget er overbevist om, at ændringer af EU-traktaterne er uundgåelige, hvis EU skal rustes til fremtiden, og beder om at blive inddraget fuldt ud i forbindelse med alle fremtidige ændringer af EU-traktaterne. I mellemtiden giver udvalget tilsagn om at optimere den nuværende ramme for at inddrage regioner og byer bedre i EU's lovgivning;

45. glæder sig over tilsagnet om et moderne EU-budget baseret på fokus, enkelhed, virkning, respekt for retsstatsprincippet og passende ressourcer og beder derfor Kommissionen om at tage hensyn til forslagene fra regioner og byer til den flerårige finansielle ramme efter 2027. Udvalget gentager behovet for, at EU-budgettet støtter stedbaserede politikker, og understreger, at nationale planer skal respektere flerniveaustyring og partnerskabsprincippet;

46. beder derfor alle EU-institutioner om at samarbejde om en Europæisk Union, der er TÆTTERE på sine borgere, STÆRKERE til at beherske den industrielle omstilling og forbedre EU's konkurrenceevne, mere SAMMENHÆNGENDE ved ikke at lade nogen mennesker eller noget sted i stikken og mere AMBITIØS ved at sikre, at det fremtidige EU-budget er egnet til formålet.

Bruxelles, den 9. oktober 2024.

Vasco ALVES CORDEIRO
Formand for
Det Europæiske Regionsudvalg